

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

В И С Н О В О К

До протоколу № 126
від 10 серпня 2023 року

до проекту Закону України про професійну (професійно-технічну) освіту (реєстр. № 4207 від 12.10.2020), внесеного народними депутатами України Констанкевич І.М., Батенком Т.І., Рудиком С.Я. та іншими народними депутатами України

Головним комітетом з опрацювання законопроекту є Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій.

Проект Закону України про професійну (професійно-технічну) освіту (реєстр. № 4207 від 12.10.2020) (далі – законопроект) за твердженням авторів має за мету приведення сфери професійної (професійно-технічної) освіти у відповідність до вимог базового Закону України «Про освіту» та законодавче врегулювання питання розширення управлінських повноважень на регіональному рівні та рівні закладів професійної (професійно-технічної) освіти, а саме здійснення перерозподілу повноважень органів управління у сфері професійної (професійно-технічної) освіти, зокрема передача частини повноважень регіональним органам виконавчої влади та надання більшої автономності закладам освіти.

Комітет отримав експертні висновки до законопроекту наприкінці 2020 року.

Головне науково-експертне управління висловлює низку зауважень до змісту законопроекту та щодо необхідності техніко-юридичного корегування.

Зокрема про те, що деякі положення законопроекту не відповідають принципу правової визначеності, викликає також зауваження термінологія законопроекту, наявність у ньому низки загальних положень щодо діяльності держави, присутні приписи, доцільність та обґрунтованість включення яких є сумнівною у зв'язку з їх урегульованістю чинними нормами законодавства, не знайшли свого відображення питання соціального захисту окремих категорій здобувачів професійної освіти, не розкривається зміст професійних та ключових груп компетентностей, їх відмінностей одна від одної, запропоноване структурування джерел оплати праці педагогічних працівників виглядає не

зовсім вдалим з огляду на відповідні приписи Бюджетного кодексу України. Не до кінця зрозумілі положення щодо типів та оптимізації системи закладів професійної (професійно-технічної) освіти, ким створюються та фінансуються незалежні установи оцінювання та забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти, повноваження наглядової ради закладу професійної (професійно-технічної) освіти. Усе вищезазначене потребує у законопроекті внутрішньої узгодженості та уніфікації тощо.

Узагальнюючий висновок ГНЕУ: законопроект потребує доопрацювання.

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (назва відомства на час надання експертного висновку) не підтримує законопроект у запропонованій редакції.

Висловлюються суттєві зауваження щодо процедури перепідготовки осіб, засад взаємодії партнерів при публічно-приватному (державно-приватному) партнерстві, умов залучення асистентів здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти, порядку і умов призначення та звільнення керівника закладу професійної (професійно-технічної) освіти, порядку ліцензування освітньої діяльності.

Міністерство фінансів України не підтримує законопроект у запропонованій редакції.

Мінфін пропонує врегулювати законопроект зі статтями 27, 57 та іншими положеннями Бюджетного кодексу України.

Крім того, Мінфін вважає, що положення законопроекту щодо державно-приватного партнерства не відповідають Законам України «Про освіту» та «Про державно-приватне партнерство» в частині запровадження «публічно-приватного» партнерства та «спільної власності».

Висловлюються зауваження також щодо робочого часу викладачів, розмірів стипендій здобувачів освіти, а також до рівнів підготовка у закладах освіти.

Міністерство освіти і науки України має зауваження до обох законопроектів 4207 та альтернативного 4207-1, які зареєстровані у Верховній Раді України. У кожному з них є різне бачення майбутнього як сфери професійної (професійно-технічної), так і фахової передвищої освіти, що потребує ретельного аналізу.

МОН пропонує під час розгляду зазначеного законопроекту врахувати пропозиції і зауваження, що додаються ним у порівняльній таблиці.

Ці пропозиції стосуються уточнення деяких термінів, назви рівнів та кваліфікацій професійної (професійно-технічної) освіти, визначення дуальної форми здобуття освіти, навчання на виробництві, права та порядку здобуття професійної (професійно-технічної) освіти та надано пропозицій ще більш ніж до десятка статей законопроекту.

Також Міністерство пропонує створити робочу групу за участю зацікавлених сторін – представників закладів освіти, місцевих органів управління освітою, роботодавців та громадськості з метою опрацювання законопроектів про професійну (професійно-технічну) освіту (реєстр. № 4207

від 12.10.2020) та про професійну освіту (реєстр. № 4207-1 від 26.10.2020), для напрацювання законопроекту, який враховуватиме потреби суспільства й економіки і сприятиме розвитку системи професійної (професійно-технічної) освіти в Україні.

Міністерство соціальної політики України повідомляє, що зауважень до законопроекту немає.

Міністерство внутрішніх справ України в основному базує свої пропозиції на необхідності правового регулювання закладів освіти зі специфічними умовами навчання, яке недостатньо відображене у цьому законопроекті. Тому МВС пропонує відповідне доопрацювання і готове долучитися до роботи.

Інститут законодавства Верховної Ради України в цілому підтримує ініціативу законодавчого врегулювання у сфері професійної (професійно-технічної) освіти, разом з тим висловлює окремі міркування, які у більшості повторюють зауваження Головного науково-експертного управління Верховної Ради України.

Національна академія педагогічних наук України підтримує законопроект із пропозиціями.

Пропозиції висловлюються щодо зміни назви законопроекту на «Про професійну освіту», а також положень законопроекту щодо його сфери застосування та видів і форм професійної освіти.

Громадська організація «Всеукраїнська асоціація працівників професійно-технічної освіти» (ВАПП) провела власне обговорення законопроекту із регіональними асоціаціями та закладами професійної (професійно-технічної) освіти, які надали значну кількість зауважень, пропозицій, заперечень до певних положень законопроектів, зокрема щодо трактувань окремих принципів, понять та термінів, а також висловили підтримку значної кількості задекларованих ідей, закладених у проєкті.

ВАПП пропонує сформувати фахову робочу групу для розроблення нової редакції законопроекту та висловлює готовність долучитися до роботи такої групи.

Федерація роботодавців України вважає, що прийняття даного законопроекту матиме негативні наслідки.

Зауваження стосуються, великої, на погляд ФРУ, кількості заходів зовнішнього забезпечення якості професійної освіти, а також відсутності фінансових стимулів щодо використання майна та коштів закладів професійної освіти.

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України висловлює значну кількість зауважень і пропозицій, врахування яких, на їх погляд, забезпечать дотримання вимог Конституції України, Кодексу законів про працю України, Закону України «Про освіту», міжнародних актів щодо доступності і безоплатності професійно-технічної освіти в державних і комунальних навчальних закладах, її розвиток, а також недопущення звуження трудових, соціально-економічних прав та інтересів працівників та учнів цих закладів освіти.

Цей законопроект як і альтернативний (4207 та 4207-1) був включений до порядку денного для розгляду його на засіданні Комітету з питань освіти, науки та інновацій 10 лютого 2021 року. Проте, за результатами обговорення обох законопроектів було прийнято рішення відкласти їх розгляд та, відповідно, підготувати інший законопроект, який буде внесено на розгляд Верховної Ради України народними депутатами – членами Комітету з питань освіти, науки та інновацій.

До підготовки якісного тексту законопроекту було вирішено долучити фахівців, компетентних у питаннях професійної освіти, які комплексно бачать проблеми цього складника освіти, володіють знаннями щодо європейських стандартів у цій сфері та мають державницький підхід до розвитку освіти та забезпечення прав громадян України на доступ до якісної професійної освіти.

На тому ж засіданні Комітету було затверджено склад робочої групи з розроблення нової редакції законопроекту.

При розробленні нової редакції законопроекту були враховані пропозиції та зауваження, надані в експертних висновках до законопроекту.

12 листопада 2021 року в Офісі Президента відбулося спільне засідання Консультативної ради з питань сприяння розвитку системи загальної середньої освіти й Ради з питань розвитку професійної (професійно-технічної) освіти, які були утворені указами Глави держави № 55 та № 130, на якому відбулося обговорення розробленого робочою групою законопроекту.

Наразі розроблений у 2021 році законопроект потребує перегляду концептуальних підходів до підготовки кваліфікованих кадрів в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України.

Враховуючи вищезазначене та заслухавши Голову Комітету з питань освіти, науки та інновацій Сергія Бабака, Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про професійну (професійно-технічну) освіту (реєстр. № 4207 від 12.10.2020), внесений народними депутатами України Констанкевич І.М., Батенком Т.І., Рудиком С.Я. та іншими народними депутатами України за результатами розгляду його в першому читанні відхилити.

2. Суб'єкту права законодавчої ініціативи рекомендувати підготувати та внести на наступній десятій сесії дев'ятого скликання Верховної Ради України оновлену редакцію законопроекту.

3. Доручити виступити від Комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України народному депутату України, голові підкомітету з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Ользі Коваль.

Голова Комітету

Сергій БАБАК